बहुसंन्यासएवनःश्रेयानित्युक्तंततआह आपदिति व्यसितेनदुर्गतिंप्रापितेन ॥१७॥ इहक्षत्रयोनौत्यागंचरन्भैक्ष्यंमुनिर्मुंडइत्युक्तविधंसंन्यासंनपरिचक्षतेनप्रशंसंतितत्रहेतुः धर्मेति मुखजानामयंधर्मोवैष्णवं लिंगधारणं बाहुजातोरुजातानांनायंधर्मोविधीयतइतिस्मृतेः क्षत्रियस्यमौंड्यादिकंनिषिद्धंतस्याचरणेधर्मव्यतिक्रमोस्त्येवेतिभावः॥१८॥ ननुहिंस्रोयंक्षात्रधर्मोनिंद्यएवेत्याशंक्याह कथमिति हिंसार्थमुत्पन्ना हिंस्रयोनौजाताः हिंसैकजीवनास्तदेवतस्यैवहिंस्रधर्मस्यनिंदांकथंभाषेयुः कथंवातत्रघातातस्यधर्मस्यस्रष्टानगर्ह्यतेनिंद्यते धातृविहितत्वात्सहजत्वाच्चनासौधर्मोनिंद्यइत्यर्थः यदाहभगवान् सदोषमपि कौंतेयसहजंकर्मनत्यजेदिति ॥१९॥ कथंतर्हिजाबालोपनिषदिअथपरिव्राट्मुंडोविवर्णवासाइत्युपक्रम्यभरतरैवतकप्रभृतयोनुन्मत्ताउन्मत्तवदाचरंतइतिभरतादीनांक्षत्रियाणांमौंड्यमुन्मत्तचर्याचश्रूयतेइत्या शंक्याह श्रियेति ऋचःसामानियजूंषिसाहिश्रीरमृतासतामितिश्रुतेः श्रियात्रय्याविद्ययाविहीनैः अधनैर्लक्ष्म्याचहीनैः इदमनृतंसंप्रवर्तितं वेदयतीतिवेदोविधिस्तस्यवादोर्थवादस्तत्संबंधिविज्ञानंसंन्या

आपत्कालेहिसंन्यासःकर्तव्यइतिशिष्यते ॥ जरयाभिपरीतेनशत्रुभिर्व्यसितेनवा ॥ १७॥ तस्मादिहकृतप्रज्ञास्त्यागंनपरिचक्षते ॥ धर्मव्यतिक्रमंचैवमन्यंतेसूक्ष्मदर्शिनः ॥ १८॥ कथंतस्मात्समुत्पन्नास्तन्निष्ठास्तदुपाश्रयाः ॥ तदेवनिंदांभाषेयुर्धातातत्रनगर्ह्यते ॥ १९॥ श्रियाविहीनैरधनैर्नास्तिकैःसंप्रवर्तितं ॥ वेदवादस्यविज्ञानंसत्याभासमिवानृतं ॥ २०॥ शक्यंतुमौनमास्थायबिभ्रतात्मानमात्मना ॥ धर्मच्छद्मसमास्थायच्यवितुंनतुजीवितुं ॥ २१ ॥ शक्यंपुनररण्येषुसुखमेकेनजीवितुं ॥ अबिभ्रतापुत्रपौत्रान्देवर्षीनतिथीन्पितॄन् ॥ २२॥ नेमेमृगाःस्वर्गजितोनवराहानपक्षिणः ॥ अथान्येनप्रकारेणपुण्यमाहुर्नतेजनाः॥२३॥ यदिसंन्यासतःसिद्धिराजाकश्चिदवाप्नुयात् ॥ पर्वताश्चद्रुमाश्चैवक्षिप्रंसिद्धिमवाप्नुयुः ॥ २४॥ एतेहिनित्यसंन्यासादृश्यंतेनिरुपद्रवाः ॥ अपरिग्रहवंतश्चसततंब्रह्मचारिणः ॥ २५॥ अथचेदात्मभाग्येषुनान्येषांसिद्धिमश्नुते ॥ तस्मात्कर्मैवकर्तव्यंनास्तिसिद्धिरकर्मणः ॥ २६॥

सविधिस्तुत्यर्थंभरतादिकीर्तनंप्रजापतिवपोत्खननवदर्थवादोनतुतावतामौंड्येक्षत्रियस्याधिकारःसिध्यतीतिभावः ॥ २० ॥ यत्तुऋजुःप्रणिहितोगच्छन्नित्यत्याश्रमउक्तस्तंदूषयति शक्यंत्विति आत्मानंदेहमात्मनास्वेनैवबिभ्रतानिश्चलंस्थापयताधर्मच्छद्मकपटयोगंआस्थायच्यवितुंमर्तुमेवशक्यंनजीवितुं केवलंप्रणिधानेनशरीरनाशोभवेदित्यर्थः ॥ २१ ॥ यत्तुस्वभावस्तुव्रजत्यपेइतिसुप्तबालकस्तनपानवद्देहयात्रासिद्धिरुक्तातांदूषयतिद्वाभ्यां शक्यंपुनरिति पुत्राद्यभरणेनपशुसाम्येनचतत्रापिदोषोऽस्तीत्यर्थः ॥ २२ ॥ अथेत्यतःशब्दार्थे तंएकचरंअन्येनप्रकारेणएकचर्यांविनानपुण्यंश्रेयांसमाहुः साचमृगेष्वस्तीतिनतयोर्विशेषइतिभावः ॥२३॥ संन्यासयुक्तमेकाकित्वमपिनिरस्यतिद्वाभ्यां यदीति ॥ २४ ॥ २५ ॥ ननुपश्वादयःकर्मयोनयोनभवंतिकिंतुपूर्वकृतमेवतेभुंजते अहंतुकर्माधि कृतःस्वप्रयत्नेनध्रुवंपदंप्राप्स्यामीतिचेत्तत्राह अथचेदिति आत्मभाग्येषुस्वसंपत्सुअन्येषांसिद्धिपरकर्मार्जितंफलंनाप्नुवंकिंतुस्वकर्मार्जितमेवाप्नुते तर्हिकर्मैवकुर्वित्यर्थः सिद्धिर्मोक्षः ॥ २६ ॥

Digitized by Google